

Válka o nezávislost Izraele aneb na co ve škole nebyl čas

Když jsem si vybrala válku o Izrael jako téma své seminárky, všem jsem říkala, že to je hlavně proto, aby se o tom taky někdo dozvěděl, protože období po druhé světové válce je ve škole všeobecně trestuhodně zanedbávané. Teď mi ale došlo, že jí četli kromě mě všeho všudy dva lidé - mamka a pan učitel. A že ostatní ani nemají možnost se k ní dostat. Tak tedy, tady jí máte.

Úvod

Zapomenu na všechny formální požadavky, které můj úvod musel v seminární práci mít a omezím se jen na pár vět.

Je dobré toto historické období znát, protože není o nic méně zajímavější než předchozí či následující dějinné události. Pro generaci mých rodičů má nevýhodu v tom, že Izrael se brzy stal nepřítelem režimu a nebyl tedy zájem vyučovat o hrdinském vítězství Izraele proti arabské přesile. A pro moji generaci ho zase přebily události jako Pražské jaro nebo Sametová revoluce. I když bych lhala, kdybych tvrdila, že se těmto událostem věnuje stejně času jako Mykénské kultuře. Samozřejmě, že nevěnuje.

Vlastně se pak nelze divit, že když se neprobere pořádně ani látka druhé světové války, na dějiny *Státu Izrael* nezbude čas. Zbývá pak tedy na každém, aby si z vlastního zájmu o tomto tématu něco našel. A ten zájem bych chtěla probudit také tou mou seminárku. Kdyby se mi to povedlo, tak všude doporučuji pořad *Slavné dny* na internetové televizi stream.cz, kde je mnoho skvěle udělaných videí právě k této tematice a které vlastně i můžou za mojí fascinaci tímto obdobím. Kdyby vám případně videa nestačila, z čehož bych byla opravdu nadšená, tak doporučuji knihu *Arabsko-izraelské války* od Ivana Brože. I když je to naučná literatura, je napsaná čtivě s prvky ironie a českého humoru. Pak samozřejmě čistě naučnou knihu Howarda M. Sachara *Dějiny Státu Izrael*. A nakonec jednu románovou literaturu od vynikajícího českého spisovatele Jiřího Šulce *Mosty do Tel Avivu*. Ze všech těchto knih jsem ve své seminárce čerpala.

Doufám, že se vám bude alespoň trochu líbit.

1. Důvody arabsko-izraelského konfliktu

Válka o nezávislost se společně s dalšími válkami Státu Izrael s jeho arabskými sousedy souhrnně nazývají arabsko-izraelský konflikt. Tento konflikt má svůj původ dávno před samotným vznikem Izraele jako státu v roce 1948. Pro jeho pochopení je nezbytně nutné si události před vyhlášením Státu Izrael shrnout.

Hlavním problémem v tomto konfliktu je území Palestiny, které je považováno za kolébkou tří největších světových náboženství: judaismu, křesťanství a islámu. Do tohoto území patří i město Jeruzalém s nejvýznamnějšími historickými památkami všech tří náboženství (Zed' nářků, Golgota, Skalní dóm).

I když se díky tomu může zdát, že problémy na tomto území byly vždy a že Židé a Arabové jsou odvěcí nepřátelé, není to úplně pravda. Na přelomu 11. a 10. století př. n. l. vzniklo Judsko-izraelské království s hlavním městem Jeruzalémem. Největšího rozkvětu dosáhlo za vlády krále Šalamouna*. Po jeho smrti se království rozpadlo a následovaly invaze dobyvatelů. V polovině 7. století n. l. přišli do Palestiny Arabové. V roce 1517 se území Palestiny dostalo pod nadvládu Osmanské říše*. V Palestině tedy žili Židé, muslimští Arabové i křesťané.

Historicky tak Arabové považují Palestinu úplně stejně za vlastní, jako Židé, kteří se po rozpadu Judského království rozptýlili po celém Středním Východě, Evropě a později i Spojených státech. Na rozdíl od Arabů ale Židé po zániku jejich království už nikdy neměli svůj vlastní stát – území, které by patřilo národnostně i kulturně jen jim. V devatenáctém století začala snaha o novou kolonizaci Palestiny, podpořena pogromy a silícím antisemitismem. Navíc vydal Theodor Herzl knihu *Der Judenstaat* (*Židovský stát*), ve které podával vysvětlení, proč je Palestina a nic jiného než Palestina prostorem, v němž spatřuje židovský domov.*

Po první světové válce se židovské organizace snažily o osídlení Palestiny ještě více a tak byly novým přistěhovalcům poskytovány materiální výhody, což vzhledem k životním poměrům arabských usedlíků vyvolalo první neklidy. Navíc židovští dělníci dostávali oproti arabským lepší plat a pracovali jen osm hodin denně, na rozdíl od Arabů, kteří měli deseti až dvanácti hodinové směny. Nesnášenlivost byla podporována arabskými podnikateli, kteří se báli silnější židovské konkurence. Napětí vyvrcholilo v dubnu 1936 přímým povstáním Arabů*. To bylo potlačeno až vydáním Bílé knihy (v pořadí už druhé), ve které se britská mandátní správa jasně přiklání na stranu Arabů hlavně bodem o radikálním omezení počtu židovských přistěhovalců.

Po druhé světové válce žilo na území Palestiny půl milionu Židů a milion Arabů, ale válečné události a židovská genocida spíše přikláněla veřejnost na stranu samostatného židovského státu. 31. srpna 1947 vydala komise OSN prohlášení, o nutnosti rozdělení Palestiny na dva nezávislé státy, arabský a židovský, jakožto jediného prostředku k dosažení klidu. Tento návrh byl 29. listopadu 1947 schválen. Židé toto rozdělení přijali, zatímco palestinští Arabové chtěli vládnout nad celou Palestinou a rozdělení odmítli. Saúdskoarabský král Ibn Saúd vyjádřil v jednom z rozhovorů postoj Arabů k možnosti vzniku izraelského státu v Palestině jasně: „Proč by měli Arabové platit svým územím za zločiny, které byly spáchány proti Židům v Evropě. Proč by měl někdo žádat po Arabech, aby přijali biblické nároky vznášené vírou, kterou sami nevyznávají?“*

Z ustanovení OSN o vzniku dvou států v oblasti Palestiny nebyla vlastně nadšená ani jedna strana. Židé věděli o množství arabských obyvatel na území jejich budoucího státu a navíc hranice, které vytyčilo OSN, byly z vojenského hlediska neudržitelné. A Arabové, kteří žili na celém území Palestiny od 7. století n. l., nechtěli opustit „své“ území kvůli Židům, ale zároveň se jim ani nelíbila myšlenka života pod židovskou nadvládou. Na konflikt je tedy zaděláno.

2. Před vyhlášením státu

První střety mezi Araby a Židy přišly prakticky ihned po rozhodnutí OSN o rozdělení Palestiny. Arabové vyvolali řadu nepokojů, napadali a zapalovali židovské obchody v Jeruzalémě. Britská správa oznámila, že od 30. listopadu 1947 do 1. února 1948 bylo zabito 1427 Arabů a 381 Židů*. Po masakru v židovské osadě Etzion Bloc, kde Arabové zavraždili všechny obyvatele, nezůstaly židovské ozbrojené organizace pozadu. Jednotky organizace Irgun Zvei Leumi a Stern napadly arabskou vesnici Deir Jasín a zabily 250 obyvatel, většinou civilistů, z toho mnoho žen a dětí*. K podobným útokům, které byly z jedné či druhé strany považovány za odvetné, docházelo nepřetržitě až do vypuknutí „plnohodnotné“

války po vyhlášení samostatnosti. Do té chvíle bylo od přijetí Rezoluce OSN o rozdělení Palestiny zabito již 1200 Židů*.

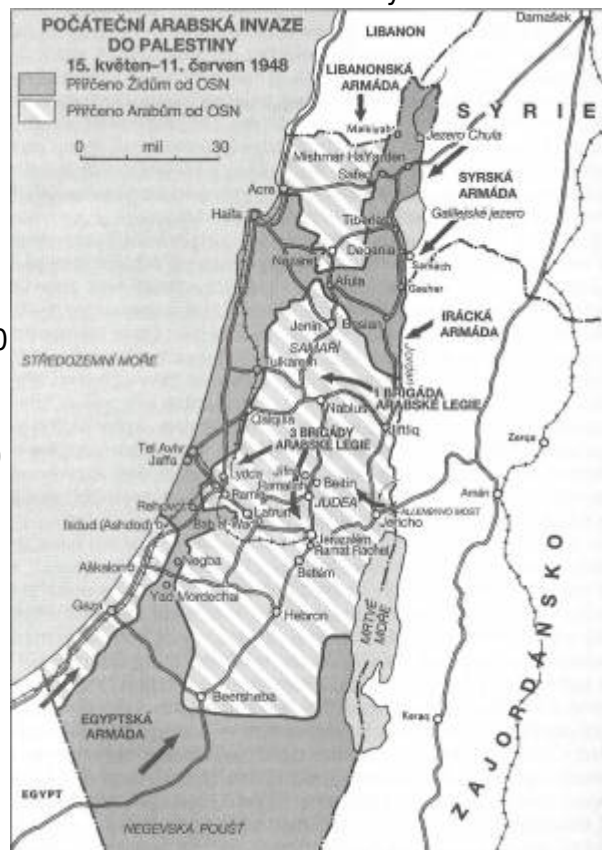
Vyhlášení nezávislosti Státu Izrael. Zdroj: <http://shalom-israel-shalom.blogspot.cz//>

3. Po vyhlášení státu

Arabská ofenziva

14. května 1948 byla v pět hodin odpoledne podepsána v Tel Avivu *Deklarace o nezávislosti Izraele*. Ani ne čtyřicet hodin po té už musel mladý stát čelit otevřené ofenzivě Arabů. Arabská armáda pěti zemí – Egypta, Zajordánska, Sýrie, Libanonu a Iráku zaútočila na Izrael ze tří různých stran.

Egyptská armáda (10 000 mužů, tankový prapor, dělostřelectvo, tři stíhací letky a formace bombardérů) zaútočil z jihu, jedna egyptská brigáda měla za úkol obsadit hlavní město Tel Aviv, zatímco druhá postupovala z jihu k Jeruzalému. Ze severu mělo Jeruzalém obsadit 10 000 elitních vojáků – beduínů, z mandátního území Británie Zajordánska. Nutno podotknout, že vyšší velitelské funkce v této armádě zastávali britští důstojníci. Irácká armáda měla rovněž 10 000 mužů a jednotky postupovaly do Izraele v druhém sledu*. Syrská a Libanonská armáda měla dohromady taktéž 10 000 mužů. To je tedy armáda o celkové síle 40 000 vojáků, plně vybavená tanky, dělostřelectvem a letectvem. Oproti tomu Izrael, kde ozbrojenými složkami jsou militantní židovské organizace a mladičká armáda ještě neměla zdaleka všechny zbraně, se kterými počítala a které zaplatila, hlavně dělostřeleckou a leteckou techniku.

Z toho důvodu měla arabská ofenziva zpočátku úspěch. V prvních dnech dobyli Arabové dvě židovské osady a obsadili třetí. První egyptská brigáda se dostala na vzdálenost čtyřiceti kilometrů od Tel Avivu a druhá brigáda dosáhla jižního okraje Jeruzaléma. Právě o Jeruzalém se vedly nejtěžší boje. Izraelští obránci se dostali pod přímou palbu Arabů, kteří obsadili všechny výšiny nad městem a přístupové komunikace. Po dělostřelecké palbě obsadily arabské jednotky Zeď nářků a Šalamounův chrám, což byla těžká rána pro morálku obránců*. Egyptská

armáda obsadila v první fázi války celou jižní část Izraele. Arabská legie byla před závěrečným útokem a dobytím celého Jeruzaléma, irácké tanky byly patnáct kilometrů od pobřeží Středozemního moře, syrsko-libanonské jednotky byly v oblasti Západního břehu Jordánu. Izraelcům docházela munice, zásoby a zvyšovaly se ztráty. V některých izraelských oddílech zbyly jen dvě třetiny mužů z původního počtu4.

From:

<http://bethulda.cz/> - **Bětkosvět**

Permanent link:

http://bethulda.cz/doku.php?id=valka_o_nezavislost&rev=1502872098Last update: **2017/08/16 10:28**